

Het levende testament van zijn zuster

Column: Jelle van den Berg

‘Ik ben zelf het levend testament van mijn zuster’, sprak hij zelfverzekerd bij de rechtbank. ‘Mijn zuster is op 54-jarige leeftijd overleden. Sinds haar zesde jaar zat ze al in een verzorgingstehuis, omdat ze niet in staat was voor zichzelf te zorgen’, ging hij verder. Een aantal neven en nichten hadden veel contact met haar. Ze zei dan ook altijd tegen mij: ‘Die moeten ook wat krijgen, niet overslaan!’.

Uit de uitspraak van de rechter bleek dat er nog twee broers waren. De erfenis van hun zuster werd tussen hen verdeeld, maar de vier neven en nichten van de zus, kregen samen € 8.200. Zo wilden de broers voldoen aan de laatste wens van hun zus. De Belastingdienst zag dat anders. Er was geen testament, dus de neven en nichten konden niet erven (van hun tante). De € 8.200 werd bij de drie broers belast.¹

Met zijn verklaring als ‘levend testament’ probeerde de ene broer dat te voorkomen. De rechter had misschien nog wel gewild, maar kon niet anders dan de wet toepassen. Er was immers geen testament. Het resultaat was dat de € 8.200 inderdaad bij de drie broers werd belast. Dit ondanks het feit dat ze de € 8.200 nooit hebben gehad. Dat bedrag was rechtstreeks naar de neven en nichten gegaan.

Wat had er wel moeten gebeuren?

Onze broer kan dus geen ‘levend testament’ zijn. Hij is echter wel een ‘levende getuige’. Zodra hij de wens van zijn zuster had gehoord, had er een testament moeten komen. Dan was alles goed gegaan. De neven en nichten waren dan erfgenaam geworden. Het testament is wel de duurste oplossing. Wacht overigens niet te lang met het maken van een testament. In deze zaak wilde de broer dat wel doen, maar omdat de zuster nog zo vitaal was, werd er nog gewacht. Toen overleed zij toch.

Een alternatief had kunnen zijn dat de zuster, voor haar overlijden (kleine) bedragen had geschonken. Dit kan schenkbelastingvrij. Het is wel handig om dit schriftelijk vast te leggen. Je kan het haar natuurlijk ook laten zeggen en opnemen met je telefoon.

Tenslotte kan je kleinere zaken laten vererven met een zogenoemd codicil. Dit is een kort briefje waarin je beschrijft dat je een bepaalde tas, schilderij of sieraad nalaat aan iemand die je lief hebt. Neem de naam en adres van diegene op en onderteken dan met je naam en datum. Dat is een stuk goedkoper dan de notaris en je kan het ook weer aanvullen. Dan hebben we een ‘levend document’.

¹ Hof Amsterdam 16 maart 2021 (publicatie 31 januari 2022), ECLI:NL:GHAMS:2021:2554.